

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

**ПСИХОЛОГІЧНІ
НАУКИ**

ТОМ 2

ВИПУСК

4

НАУКОВИЙ ВІСНИК

Друкується за ухвалою Вченої ради Миколаївського державного університету імені В.О. Сухомлинського.
Протокол від 25 січня 2010 р., № 6
Зареєстровано постановою президії ВАК України (від 18.11.2009 р., № 1-05/5)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Болтівець С.І.	доктор психол.наук, професор (головний редактор)
Євдокимова Н.О.	кандидат психол.наук, доцент (заст. головного редактора)
Говорун Т.В.	доктор психол.наук, професор
Клименко В.В.	доктор психол.наук, професор
Корольчук М.С.	доктор психол.наук, професор
Томчук М.І.	доктор психол.наук, професор
Семиченко В.А.	доктор психол.наук, професор
Швалб Ю.М.	доктор психол.наук, професор
Грищенко Г.В.	кандидат мед.наук, доцент
Євдокимова Т.О.	кандидат психол.наук
Іванцова Н.Б.	кандидат психол.наук, доцент
Шегда О.В.	(відповідальний секретар)

Адреса редакції: м.Миколаїв, вул.Нікольська, 24

Реєстраційне свідоцтво КВ № 1537-4109ПР

Науковий вісник Миколаївського державного університету
НЗ4 імені В.О. Сухомлинського: Збірник наукових праць. Серія
«Психологічні науки»/Заред. С.Д.Максименка, Н.О.Євдокимової. –
Т. 2. – Вип. 4. – Миколаїв: ТОВ фірма «Іліон», 2010. – 314 с.

ISSN 2078-2128

У збірці висвітлюються актуальні проблеми психологічної науки. Опубліковані матеріали можуть бути корисними для науковців, практичних психологів, викладачів та студентів вищих навчальних закладів.

УДК 159.9:504(06)

Рассматривается содержание понятия саморегуляции, в контексте ситуаций неуспеха. Рассматриваются характеристики специфических ситуаций неуспеха студентов младших курсов в разрезе кризиса ситуации и кризиса развития с помощью раскрытия параметров Я-концепции, рефлексии, самооценки, эмоциональной саморегуляции. Доказывается необходимость формирования конструктивных стратегий совладания именно на этом возрастном этапе.

Ключевые слова: кризис, формы совладания, ресурсы, юношество, профессиональная адаптация, самореализация, ценностные ориентации, успех.

The thesis of self-regulation in context of failure situations is reviewed in the article. The characteristics of specific situations that junior students cope are given as a complex of self-image, reflection, self-attitude, emotional autoregulation. The necessity of building constructive coping skills during adolescence is proven in the article.

Keywords: crisis, coping styles, resources, adolescence, professional adaptation, self-realization, self-value system, failure situations.

УДК 159.9

БЕЗПЕКА ПСИХОСОМАТИЧНОГО ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТІВ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОСВІТИ

КОРНІЄНКО О.В.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

У статті розглянута проблема дослідження чинників перших ознак погіршення психічного та фізичного здоров'я студентів-психологів першого курсу Національного університету імені Тараса Шевченка факультету психології за 2006 навчальний рік.

Ключові слова: психосоматичне здоров'я студентів, десять факторів кореляційних залежностей, чинники погіршення та підтримання психосоматичного здоров'я.

Зміст публікацій (М. Алфьорової [1]; В. Носкова) та інших вітчизняних фахівців за останні 10-15 років були присвячені комплексу складних питань: факторів, що впливають на стан здоров'я людини з позиції валеологічних знань та позитивного впливу здорового способу життя та від взаємодії людини з довкіллям (біологічним та соціальним); розглядаються дані про діагностичні експрес-тести для населення з метою визначення стану здоров'я у домашніх умовах; педагогічні проблеми формування здорового способу життя у вищій школі; взаємозв'язки стресових станів, самопочуття та активності студентів за даними анкетування; розробці технології гуманістично орієнтованої професійної підготовки студентів у взаємозв'язку з станом здоров'я учнів загальноосвітніх шкіл, які поповняють ряди абітурієнтів вищих навчальних закладів.

Одними з основних здобутків автора представленої статті є підготовлені: навчальний посібник „Підтримання психосоматичного здоров'я практично здорових людей” [2] та монографія „Безпека життєдіяльності та підтримання психосоматичного здоров'я молоді” [3].

Метою даної статті є аналіз проведених порівняльних кореляційних досліджень з урахуванням отриманих емпіричних даних одинадцяти психодіагностичних тестів та їх результатів двох груп психологів першого курсу: юнаків та дівчат факультету психології Київського національного університету імені Тараса Шевченка: за перше півріччя 2006/2007 навчального року.

Нами були сформульовані наступні завдання теоретико-емпіричного дослідження:

1. Провести порівняльний кореляційний аналіз показників перших ознак погіршення психосоматичного здоров'я, так званий “донозологічний стан” (перед-

хворобливий стан) психологів: юнаків та дівчат першого курсу.

2. Виділення групи факторів як чинників перших ознак погіршення та підтримання психосоматичного здоров'я студентів на основі кореляційного та порівняльного аналізу одинадцяти психодіагностичних тестів.

Нами були виділені чотири блоки психодіагностичних методик, результати яких розглядаються як умовні “фактори погіршення чи підтримання психосоматичного здоров'я”.

Перший рівень: індивідуально-психологічний та психофізіологічний (ЕРІ: інтроверсія, амбіверсія, екстраверсія, емоційна стабільність/нестабільність, адаптований А.Г. Шмельовим за Д.Я. Райгородським (тест №1); інтегральність темпераменту за Ю.Беловим (тест №2); особливості відчуття та сприйняття (репрезентативні системи людини: “візуальність”, “кінестетичність”, “аудіальність”) за Т.М. Орловим, О.М. Доброродневим (тест №3).

Другий рівень: особистісно-орієнтований опитувальник акцентуації характеру за Шмішеком за Л.А. Головей, Е.Ф. Рибалко (тест №4); методика діагностики темпераменту Я. Стреляу за Д.Я. Райгородським (тест №5), шкала самооцінки особистісної та ситуативної тривожності С. Spielberger за В.Л. Марішук та ін. (тести №6,7).

Третій рівень: психосоматично-орієнтована методика диференціальної діагностики депресивних станів В.А. Жмурова за Д.Я. Райгородським (тест №8); гісенський опитувальник адаптований у психоневрологічному інституті ім. В.М. Бехтерева (тест №9); методика експрес-діагностики неврозу К. Хека І. Хеса за Д.Я. Райгородським (тест №10).

Четвертий рівень: міжособистісно-орієнтована методика діагностики міжособистісних відношень Г. Діча та Д.Я. Райгородським (тест №11).

Проведений нами ґрунтовний кореляційний аналіз 43 параметрів, які відносяться до комплексних чинників психосоматичного здоров'я студентів-психологів першого курсу (юнаків та дівчат) виділив на нашу думку десять чин підтримання здоров'я в "умовній нормі" для різних вікових груп: психологи-юнаки – 18,23±0,67, дівчата-психологи – 17,80±0,49.

Ми отримали такі "фактори-чинники", котрі сформували "кореляційні матриці" з різною кількістю значущих кореляційних зв'язків:

1) "Фактор-вік"(3 зв'язки) у групі дівчат: "Болі різних частин тіла" (0,236*), "Серцеві скарги" (0,245*), "Інтенсивність скарг" (0,271*), у групі хлопців дані зв'язки не встановлені.

2) "Фактор-психотип" (4 зв'язки) у двох групах встановлено по два кореляційних зв'язки: у юнаків: "Виразеність невротоподібного стану" (0,577*), "Особистісна тривожність" (0,352*); у дівчат: "Болі різних частин тіла" (-0,257*), "Серцеві скарги" (0,236*).

3) "Фактор-емоційна стабільність / нестабільність"(5 зв'язків). У юнаків (2 зв'язки): "Виразеність невротоподібного стану" (0,577*), "Особистісна тривожність" (0,352*). У дівчат (3 зв'язки): "Болі різних частин тіла" (-0,257*), "Інтенсивність скарг" (-0,235*), "Інтенсивність скарг пацієнтів груп хворих" (-0,300*).

4) "Фактор-інтегральність темпераменту" (13 зв'язків). У юнаків (10 зв'язків): "Холеричність-інтенсивність скарг груп здорових" (-0,328*), "Сангвінічність – виснаження та особистісна тривога" (-0,328*), (-0,431*); "Флегматичність – вираження невротоподібного стану та ситуативна тривожність" (-0,235*), (-0,431*); "Меланхолійність – депресивний стан (0,496*), виснаження (0,531*), серцеві скарги (0,327*), інтенсивність скарг (0,405*), вираженість невротоподібного стану" (0,659*). У дівчат (3 зв'язки): "Меланхолійність – депресивний стан (0,270*), вираженість невротоподібного стану" (0,293*), особистісна тривожність" (0,351*).

5) "Фактор-провідна модальність" (7 зв'язків). У юнаків (два зв'язки): "Аудіальність- особистісна тривожність" (-0,328*); "Кінестетичність – особистісна тривожність" (-0,327). У дівчат (5 зв'язків): "Аудіальність- депресивний стан (0,251*); серцеві скарги (0,286*), інтенсивність скарг (0,255*), вираженість невротоподібного стану (0,247*), особистісна тривожність" (0,241*).

6) "Фактор-акцентуації темпераменту" (15 зв'язків). У юнаків (13 зв'язків): "Гіпертимність – виснаження (-0,434*), болі різних частин тіла (-0,528*), серцеві скарги (-0,362*), інтенсивність скарг (-0,543*), вираженість невротоподібного стану" (-0,391*); "Тривожність – депресивний стан" (0,562*), "Інтенсивність скарг пацієнтів груп хворих" (0,479*), "вираженість невротоподібного стану" (0,554*); "Дистимічність – депресивний стан (0,574*), вираженість невротоподібного стану" (0,488*); "Емотивність – шлункові скарги" (-0,387*), "Екзальтованість – шлункові скарги" (0,377*), "Циклотимічність – болі різних частин тіла (-0,328*). У дівчат (2 зв'язки): "Дистимічність- депресивний стан" (-0,243*), "Емотивність – депресивний стан (-0,314*).

7) "Фактор-акцентуації характеру"(10 зв'язків). У юнаків(3 зв'язки): "Демонстративність – депресивний стан (0,574*), виснаження (0,345*), інтенсивність скарг"(-0,329*). У дівчат(7 зв'язків): "Педантичність – емоційна стабільність/нестабільність (-0,324*), інтенсивність скарг (0,232*), інтенсивність скарг пацієнтів груп хворих (0,265*); "Застрагання – виснаження (0,261*), серцеві скарги (0,261*), інтенсивність скарг (0,345*), особистісна тривожність (0,279*).

8) "Фактор-властивості нервової системи" (3 зв'язки). У юнаків: "Сила процесів збудження- депресивний стан" (-0,397*); "Сила процесів гальмування – інтенсивність скарг (0,344*). "Рухомість нервових процесів – виснаження (-0,335*). У дівчат не було встановлено подібних кореляційних залежностей.

9) "Фактор-депресивний стан"(3 зв'язки). У юнаків: – виснаження (0,360*), інтенсивність скарг пацієнтів груп хворих (0,394*) вираженість нервово подібного стану (0,670*). У групі дівчат кореляційні залежності за даними показниками відсутні.

10) "Фактор-психосоматичні скарги"(12 зв'язків). У юнаків: "Виснаження – вираженість невротоподібного стану"(0,457*); "Шлункові скарги-агресивність (-0,330*), особистісна тривожність (0,326*); "Болі у різних частинах тіла – підкорюваність (0,371*), особистісна тривожність" (0,355*); "Серцеві скарги – підозрілість (0,340*), особистісна тривожність (0,405*); "Інтенсивність скарг – вираженість невротоподібного стану (0,401*), підкорюваність (0,336*), особистісна тривожність(0,406*); "Інтенсивність скарг груп хворих пацієнтів – вираженість невротоподібного стану(0,405*), підозрілість(0,338*). У дівчат подібних кореляційних залежностей не було встановлено.

Вважаємо за доцільне представити отримані дані кореляційних залежностей з урахуванням показників одинадцяти психодіагностичних тестів як "факторів-чинників", котрі сприяють підтримці чи прояву перших ознак погіршення психосоматичного здоров'я студентів психологів.

Таблиця 1.

Порівняння кореляційних залежностей між психологами першого курсу юнаками та дівчатами за "фактором №1-вік"

Досліджувані показники	Юнаки-психологи (n=37)	Коефіцієнти кореляції	Дівчата-психологи (n=92)	Коефіцієнти кореляції
	4,05±5,43	Відсутність	4,84±4,46	"Болі різних частин тіла" (0,236*)
	2,4±3,10	Відсутність	2,98±3,35	"Серцеві скарги" (0,245*)
	16,43±15,09	Відсутність	17,04±12,47	"Інтенсивн. скарг" (0,271*)

Представлені дані дають змогу проаналізувати показники вираженості досліджуваних параметрів та їх кореляційні коефіцієнти. З таблиці 1 слідує те, що показники: "Болі різних частин тіла", "Серцеві скарги",

"Інтенсивність скарг" у групі дівчат-психологів переважають показники групи юнаків, це також підтверджується наявністю потрійної кореляційної залежності.

"Фактор №2 -психотип"

Таблиця 2

Досліджувані показники	Юнаки-психологи (n=37)	Коефіцієнти кореляції	Дівчата-психологи (n=92)	Коефіцієнти кореляції
		"Виснаж." (-0,431**)	7,33±4,70	Відсутність
	8,18±6,38			
	16,43±15,09	"Інтенсивн. скарг" (-0,335*)	17,04±12,47	Відсутність
	4,05±5,43	Відсутність	4,84±4,46	"Болі різних частин тіла" (0,248*)
	2,4±3,10	Відсутність	2,98±3,35	"Серцеві скарги" (0,236*)

Наступні показники у табл.2 показують певну варіабельність отриманих показників. Як у юнаків, так і дівчат встановлені — по дві кореляційні залежності, проте для юнаків від'ємні кореляційні показники "Виснаження" та "Інтенсивність скарг" демонструють, на нашу думку, небезпечні тенденції до погіршення рівня психосоматичного здоров'я через перевагу показника "Виснаження" та наявним кореляційним зв'язком на рівні значущості $p < 0,01$. Відмінність у характері по-

казників "Інтенсивність скарг" може бути інтерпретована за рахунок більш складних механізмів регуляції та самооцінки дівчатами-психологами даного багатофакторного показника. Необхідно звернути увагу на те, що такі чинники як: "Болі різних частин тіла", "Серцеві скарги" та їх кореляційні показники, а також дані опитувальників, представлені у табл.1,2, дівчат-психологів відіграють значну роль у дослідженні мети заявленої статті.

"Фактор №3-емоційна стабільність/нестабільність"

Таблиця 3

Досліджувані показники	Юнаки-психологи (n=37)	Коефіцієнти кореляції	Дівчата-психологи (n=92)	Коефіцієнти кореляції
		"Виражен. невроз. подіб.стану" (0,577**)	17,70±6,07	Відсутність
	13,83±7,22			
	40,89±7,21	"Особист. тривожн." (0,352*)	43,66±8,77	Відсутність
	4,05±5,43	Відсутність	4,84±4,46	"Болі різних частин тіла" (-0,257*)
	16,43±15,09	Відсутність	17,04±12,47	"Інтенсивн. скарг" (-0,235*)
	22,91±20,00	Відсутність	32,68±26,25	"Інтенсивн. скарг нашої групи" (-0,300*)

У кількісному відношенні кореляційних залежностей спостерігається їх збільшення при порівнянні з даними табл.1,2. Для юнаків більш виразними були залежності: "Вираженості неврозоподібного стану" та "Особистісної тривожності" з вище виділеним "Фактором №3-емоційної стабільності/нестабільності", проте абсолютні показники у цій групі не є більшими порівняно з групою дівчат. Відмічається також повторення та збільшення кількості від'ємних кореляційних залежностей у дівчат такого суттєвого параметра як "Болі.....скарги...., та їх інтенсивність" та більш високих їх абсолютних показників, що і наочно представлено у табл.3.

У даній таблиці включені 13 кореляційних зв'язків, при перевазі 10 за юнаками, та 3 — дівчатами. Необхідно акцентувати увагу на виділенні 5 кореляційних зв'язків "Меланхолійності" з "Депресивним станом", "Виснаженням", "Серцевими скаргами", "Інтенсивністю скарг", "Вираженістю неврозоподібного стану". Для групи дівчат показник "Меланхолійності" та-

кож проявив себе потрійним кореляційним зв'язком з "Депресивним станом", "Вираженістю неврозоподібного стану", "Особистісною тривожністю".

Початковий порівняльний аналіз надає можливість припустити те, що наявності кореляційного зв'язку, наприклад, "Меланхолійності" — "Депресивного стану" (0,496") та абсолютні показники у юнаків 23,48±11,22 є більшими ніж у дівчат 22,51±13,22. У представлених табл.4 та інших (1-3) є приклади, що підтверджують наші припущення. На особливість інтерпретації даних безперечно впливає спрямованість (позитивна/негативна) кореляційних показників.

Отримані дві від'ємні кореляційні залежності у юнаків, а саме "Аудіальність — особистісна тривожність" (-0,328") та "Кінестетичність — особистісна тривожність" (-0,327") свідчать про загострене сприйняття зовнішніх впливів на аудіальний канал (слуховий аналізатор) досліджуваних та кінестетичне (внутрішнє) інтуїтивне відчуття опосередковане розвитком такої

Таблиця 4.

“Фактор №4-інтегральність темпераменту за Ю.Беловим”

Досліджувані показники	Юнаки-психологи (n=37)	Коефіцієнти кореляції	Дівчата-психологи (n=92)	Коефіцієнти кореляції
	54,4±38,16	“ХОЛЕРИЧН.” – “Інтенсив.скарг груп здорових” (-0,328*)	45,5±32,67	Відсутність
	8,18±6,38	“САНГВІНІЧН.” – “Виснаження” (-0,328*)	7,33±4,70	Відсутність
	40,89±7,21	“Особист. тривожн.” (-0,431*)	43,84±8,77	Відсутність
	13,83±7,22	“ФЛЕГМАТИЧН.” – “Виражен. невроз. под. стану” (-0,235*)	17,7±6,07	Відсутність
	42,18±8,08	“Ситуатив. тривожн.” (-0,431*)	43,79±10,76	Відсутність
	23,48±11,82	“МЕЛАНХ.” – “Депресивн. стан” (0,496**)	22,51±13,22	“Депресивн. стан” (0,270*)
	8,18±6,38	“Виснаження” (0,513**)	7,33±4,76	Відсутність
	2,4±3,10	“Серцеві скарги” (0,327*)	2,98±3,35	Відсутність
	16,43±15,09	“Інтенсивн. скарг” (0,405*)	17,04±12,47	Відсутність
	13,83±7,22	“Виражен. невроз. под.стану” (0,659**)	17,70±6,07	Виражен. невроз. под. стану” (0,293*)
	40,89±7,21	Відсутність	43,66±8,77	“Особист. тривожн.” (0,351*)

Таблиця 5.

“Фактор №5 –провідна модальність”

Досліджувані показники	Юнаки-психологи (n=37)	Коефіцієнти кореляції	Дівчата-психологи (n=92)	Коефіцієнти кореляції
	40,89±7,21	“АУДІАЛЬН.” – “Особист. тривожн.” (-0,328*)	43,66±8,77	“АУДІАЛЬН.” – “Особист. тривожн.” (0,241*)
	23,48±11,82	Відсутність	22,51±13,22	“Депресивн. стан” (0,251*)
	2,4±3,10	Відсутність	2,98±3,35	“Серцеві скарги” (0,286*)
	16,43±15,09	Відсутність	17,04±12,47	“Інтенсивн. скарг” (0,255*)
	13,83±7,22	Відсутність	17,7±6,07	“Виражен. невроз. под.стану” (0,247*)
	40,89±7,21	“КІНЕСТЕТ.” – “Особист. тривожн.” (-0,327*)	43,66±8,77	Відсутність

важливої особистісної риси як особистісна тривожність. У дівчат встановлені п'ять кореляційних зв'язків орієнтованих на спрямований зв'язок “Аудіальності – серцевих скарг (0,286*), інтенсивності скарг (0,255*), вираженості неврозоподібного стану (0,247*)”, встановлена також перевага вищезгаданих абсолютних показників з урахуванням усіх позитивних коефіцієнтів кореляції.

Найбільш інформативним виявився аналіз кореляційних залежностей та абсолютних показників “Фактору №6 акцентуації темпераменту” з представленими у табл.6 показниками у кількості п'ятнадцяти різнонаправлених зв'язків досліджуваних показників психологів. Як видно з представленої таблиці, у юнаків виявлено 13, а у дівчат 2 – відповідних зв'язки. На нашу думку, детального обговорення та подальших досліджень вимагають кореляційні підгрупи психосоматичних показників здоров'я двох факторів: “Гіпертим-

ність” та “Тривожність” як акцентуацій темпераменту. Нами також був відмічений вплив інших акцентуацій темпераменту: “Дистимічність – Емотивність – Екзальтованість – Циклотимічність” на досліджувані показники та попуку відмінностей між двома групами. Найбільші показники кореляційних зв'язків були між “Гіпертимністю – виснаженням (-0,434**), болі різних частин тіла (-0,528**), інтенсивністю скарг (-0,543**)”; “Тривожністю – депресивним станом (0,562**), інтенсивністю скарг пацієнтів груп (0,479**), вираженістю неврозоподібного стану (0,554**).

Подальший аналіз отриманих емпіричних даних за факторами №7,8,9,10, де будуть представлені узагальнені порівняльні результати без демонстрації табличних даних, через обмежену кількість сторінок статті.

Проводячи узагальнений висновок з отриманих результатів останніх чотирьох табличних даних, слід усвідомити, що існують певні закономірності у частоті зу-

"Фактор №6 – акцентуації темпераменту за Шмішкеком"

Таблиця 6

Досліджувані показники	Юнаки-психологи (n=37)	Коефіцієнти кореляції	Дівчата-психологи (n=92)	Коефіцієнти кореляції
	8,18±6,38	"ГІПЕРТИМН." – "Виснаження" (-0,434*)	7,33±4,46	Відсутність
	4,05±5,43	"Болі різних частин тіла" (-0,528**)	4,84±4,70	Відсутність
	2,4±3,10	"Серцеві скарги" (-0,362**)	2,98±3,35	Відсутність
	16,43±15,09	"Інтенсив. скарг" (-0,543*)	17,04±12,47	Відсутність
	13,83±7,22	"Виражен.невр. под. стану" (-0,391*)	17,7±6,07	Відсутність
	23,48±11,85	"ТРИВОЖН." – "Депресивн. стан" (0,562**)	22,51±13,22	Відсутність
	22,91±20,00	"Інтен.скарг.пац. груп хворих" (0,479**)	32,68±26,25	Відсутність
	13,83±7,92	"Виражен.невроз. под. стану" (0,327*)	17,7±6,07	Відсутність
	10,83±4,42	"ДИСТИМІЧН." – "Депресивн. стан" (0,574**)	9,45±4,89	"ДИСТИМІЧН." – "Депресивн. стан" (0,243*)
	13,83±7,22	"Виражен.нервов. под. стану" (0,448**)	17,70±6,07	Відсутність
	1,56±2,32	"ЕМОТИВН." – "Шлунк. скарги" (-0,378**)	1,88±2,17	Відсутність
	23,48±11,85	Відсутність	22,51±13,22	"ЕМОТИВН." – "Депресивн. стан" (-0,314*)
	1,56±2,32	"ЕКЗАЛЬТОВ." – "Шлунк. скарги" (-0,377**)	1,88±2,17	Відсутність
	4,05±5,43	"ЦИКЛОТИМ." – "Болі різних частин тіла" (-0,328*)	4,84±4,84	Відсутність

стрічаємості кореляційних залежностей та показників тестів за: "фактором №7-акцентуації характеру", "фактором №8-властивості нервової системи", "фактором №9 – депресивний стан", та "фактором №10-психосоматичні скарги". Наприклад, такі складові психосоматичного здоров'я юнаків як: "Депресивний стан", "Виснаження", "Інтенсивність скарг", "Вираженість неврозоподібного стану" – входять до кореляційних матриць.

Привертає увагу той факт, що встановлені переважаючі показники "Депресивного стану" (23,48±11,85-22,51±13,2), "Виснаження" (8,18±6,38- 7,33±4,70) за даними тестів у групі юнаків-психологів порівняно з дівчатами-психологами, що підтверджується наявністю кореляційних зв'язків у юнаків. У групі дівчат-психологів встановлені тільки окремі кореляційні зв'язки "Фактору №7-акцентуації характеру", а саме дві підгрупи кореляційних зв'язків: "Педантичність- емоційна стабільність" (-0,324*), інтенсивність скарг (0,232*), інтенсивність скарг пацієнтів груп хворих (0,265*). "Застрагнення – виснаження" (0,261*), серцеві скарги (0,261*), інтенсивність скарг (0,345*), особистісна тривожність (0,279*). Не було встановлено значущих кореляційних зв'язків за факторами №8,9,10 у групі дівчат. За більшістю вищезгаданих показників за даними тестів встановлені переважаючі показники, що підтверджено даними "Фактора №7-акцентуації характеру".

Список використаних джерел

1. Алфьорова М. Взаємозв'язки стресових станів, самопочуття та активності студентів за даними анкетування: Безпека життя і діяльності людини – освіта наука, практика // Матеріали 1-ї наук.-метод. конф. К., 2002.
2. Корнієнко О.В. Підтримання психосоматичного здоров'я практично здорових людей: Навч. посібн. К., 2000.
3. Корнієнко О.В. Безпека життєдіяльності та підтримання психосоматичного здоров'я молоді. – К., 2004.

В статті розглянута проблема дослідження факторів перших ознак погіршення психічного та фізичного здоров'я студентів психологів Національного університету імені Тараса Шевченка, факультет психології за 2006 навчальний рік.

Ключеві слова: психосоматичне здоров'я студентів, десять факторів кореляційних залежностей, фактори погіршення і підтримання психосоматичного здоров'я.

In the present article were discussed the first factor psychologist student's psychosomatic health deterioration of National Taras Shevchenko University, psychology faculty for 2006 teaching year.

Key words: psychosomatic student's health, ten correlation factors, deterioration and maintenance health factors.